

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАУЧНО ЖУРИ

Становище

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“
профессионално направление 4.4. Науки за Земята

**с кандидат: гл. ас. д-р Велимира Асенова Стоянова
от проф. д-р Нели Стефанова Христова**

Настоящото становище е изготовено въз основа на решение на научно жури, определено със Заповед № 01-264/12.11.2021 на БАН, НИГГГ, в съответствие с чл.4 на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилник за приложение на закона за развитие на академичния състав, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на БАН (с изменениета през 2021 г.) и Правилник за прилагане на ЗРАСРБ в НИГГГ. Декларирам, че нямам съвместни публикации с кандидата.

Дани за конкурса и за кандидата. В конкурса за академичната длъжност „доцент“ по профессионално направление 4.4. Науки за Земята (Геоморфология и палеогеография), обявен в ДВ брой 86/15 октомври 2021 г., участва един кандидат – гл. ас. д-р Велимира Асенова Стоянова. Процедурата по обявяване на конкурса както и документите, депозирани от кандидата за участие в конкурса, съответстват изцяло на изискванията на ЗРАСРБ, Правилник за приложение на закона за развитие на академичния състав, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на БАН (чл. 2, т. 4, 4.3 и 4.4) – кандидатът притежава научната степен „доктор“ и има изискуемия в ЗРАСРБ стаж, и отговаря на минималните изисквания на БАН за област 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята, специалност Физическа география и ландшафтознание. Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е обявен в съответствие с всички изисквания.

Гл. ас. д-р Велимира Асенова Стоянова отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ за участие в обявения конкурс – представени са всички необходими документи, приложени са

всички научни трудове, с които се участва в конкурса, детайлно са описани цитиранията. Към научноизследователската дейност на кандидата се добавя членството и в Българско географско дружество, Българска картографска асоциация, Съюз на учените в България.

Описание на представените материали. Гл. ас. д-р Велимира Стоянова участва в конкурса за академичната длъжност „доцент“ с 30 научни труда, от които 10 представя по изискванията на Показатели „В“ или вместо монография, пет научни труда в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 15 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове.

Прегледът на представените научни труда показва само две самостоятелни Г8_2, Г8_8 и Г8_13, една от които – Г8_8 не кореспондират с научната специалност на обявения конкурс и не се включва за рецензиране в настоящото становище. Малкият брой самостоятелни публикации затруднява оценката на представените научни приноси. Останалите публикации са резултат на колективни изследвания, в които Велимира Стоянова е първи автор на четири научни труда по показател „В“ и на един по показател „Г“. Участието на кандидата в научноизследователски колективи от двама до петима членове свидетелства за умения за работа в екип. Сравнително малката научна продуктивност

В справката за цитиранията е посочена само една самостоятелна статия с едно цитиране, останалите цитирания се отнасят за публикации с повече автори.

За изготвяне на настоящото становище се приемат 29 научни труда (без публикация по номер Г8_8) по описаната по-горе причина. Не се рецензират представените материали по показател „Е“, доколкото не присъстват в изискванията за получаване на академичната длъжност „доцент“. Участието в научноизследователски проекти се приема за сведение към научноизследователската работа на кандидата.

Научноизследователска дейност и научни приноси. Научноизследователската дейност на гл. ас. Велимира Стоянова е в областта на геохимичните изследвания, което намира израз в дисертационния труд и почти всички последвали проучвания. Особено ценни са изследванията, които съдържат оценка на опасността от замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди. В тази група научни трудове се открояват публикациите с номера Г7_2, Г8_11, Г8_13, в които кандидатът в съавторство предлага метод за изчисляване на посочената по-горе опасност. Ценни сведения дават регионалните

изследвания на гл. ас. Велимира Стоянова в различни части от територията на страната (напр. Крайдунавски низини, долните течения на някои главни реки. Във втора група изследвания се обособяват промените в земното покритие и земеползването в речните водосбори на Огоста и Лом (B4_3, B4_4, Г8_15), насочени към проследяване на тенденциите в изменението на площта обработвани земи и отглежданите земеделски култури и влиянието им върху постъпването в почвата на тежки метали. Посочените по-горе изследвания отразяват в голяма степен резултатите от проекти, финансиирани от Фонд за научни изследвания, оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, МОН и др., обяснение за което най-вероятно е необходимостта от финансиране на анализ на пробите в лаборатории, извън тези на Националния институт по геофизика, геодезия и география, БАН. Участието в научни проекти подкрепя последователната и задълбочена научноизследователска работа в конкретната научна тематика.

Научни приноси. Част от научните приноси, представени в авторската справка, представляват описание на научната дейност (напр. приносите означение с I.2, I.3, I.5, II.5, III.7. Независимо от тази бележка, приемам за научни приноси в научноизследователската работа на гл. ас. Велимира Стоянова следните:

- Предложен е метод за оценка на опасността от постъпване на тежки метали: методичен и научно-приложен принос, който се изразява в оригинално решение на частен научен проблем, и който се съпътства от конкретни резултати.

- Моделирана е миграция на тежки метали – научен резултат, последван от изготвяне на прогноза при различни сценарии.

- Доказана е зависимост на разпределението на тежките метали в почвата от морфографията на терена и от площта на земно покритие с определен тип земеделска дейност, което разкрива определен тип закономерност.

- Потвърдена е икономическата ефективност на магнитометричния метод в сравнение с класическите физико-химични методи за оценка на замърсяването на почвата.-

Препоръки. Позволявам си да отправя и следните препоръки: да се обобщи в отделен научен труд досегашната научноизследователска дейност в изследваната областта на палеогеографията; да бъдат изготвяни в бъдеще повече самостоятелни публикации за по-ясно откряване на собствения изследователски почерк.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Становище от проф. Н. Христова

Научните приноси в изучаването на замърсяването на почвите с тежки метали и металоиди, на научни знания в областта на геохимия на ландшафта, разпознаваемостта в научното пространство геохимичните изследвания, поддържаните научни контакти с учени от други научноизследователски институти , , дават основание гл. ас. д-р ВЕЛИМИРА АСЕНОВА СТОЯНОВА да заеме академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в професионалното направление 4.4. Науки за земята.

12 януари 2021 г.
София

*Рецензент: проф. д-р Нели Христова
СУ „Св. Климент Охридски“*